

*Bornemisza Péter
összes költeménye*

*Mercator
Stúdió*

Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője

Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 963 606 399 0

Mercator Stúdió, 2006

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.

www.akonyv.hu

Tel/Fax: 06-26-301-549

Mobil: 06-30-305-9489

e-mail: peteryk@t-online.hu

BORNEMISZA PÉTER
ÖSSZES KÖLTEMÉNYE

TARTALOM

CANTIO OPTIMA	5
CANTIO SZENT JÁNOS LÁTÁSÁRÓL	6
ÉNEKECSKE GYERMEKEK RENGETÉSÉRE	9
AZ TEREMTÉSÉRŐL	11
AZ ÍTÉLETRŐL	18
ISTEN VÁROSÁRÓL, AZ MENNYORSZÁGRÓL VALÓ ÉNEK	40
AZ ÖTKÖTETES PRÉDIKÁCIÓSKÖNYV VERSES IDÉZETE	50
AZ ÖTKÖTETES PRÉDIKÁCIÓSKÖNYV VERSES IDÉZETE	51

Cantio optima

Nóta: *Mindönök meghallják, és jól megtanulják ...*

Siralmas énnéköm tetűled megváltom,
Áldott Magyarország, tőled eltávoznom;
Valljon s mikor leszön jó Budában lakásom!

Az Fölföldet bírják az kevély nímötök,
Szerémségöt bírják az fene törökök.
Valljon s mikor leszön jó Budában lakásom!

Engömet kergetnek az kevély némötök,
Engöm környülvettek az pogán törökök.
Valljon s mikor leszön jó Budában lakásom!

Engöm eluntattak az magyari urak,
Kiízték közölök az egy igaz Istent.
Valljon s mikor leszön jó Budában lakásom!

Legyön Isten hozzád, áldott Magyarország,
Mert nincsen tebenned semmi nagy uraság.
Valljon s mikor leszön jó Budában lakásom!

Ez éneköt szörzék jó Husztnak várában,
Bornemisza Pétör az ő víg kedvében,
Valljon s mikor leszön jó Budában lakásom!

(1557?)

Cantio szent János látásáról

Panaszolkodunk most országunknak ily nagy pusztaságán,
És bosszolkodunk marháinknak mi nagy sok kárvallásán,
De nem bánkódunk az mennyországnak ily nagy pusztaságán.

Én azért szólok drága voltáruul magas mennyországnak,
Kiből megértjük, hogy károk esék az ollyaténoknak,
Kik eltívesztik az mennyországot, bánkódnia fognak.

Tanúságunkra nékünk az Isten bizonságul írja
Szent János által, mikor léleekben őt elragadnája,
Bizonnyal néki Szentlélek Isten szép dolgot mutata.

Rendben Szent János ezképpen írja az egyik könyvében,
Egy angyal úgymond el-felvén engem egy nagy magas hegyre,
Mutata nékem egy szép szent várost, az Istennek lelkit.

Városnak módját szépen megírja, mely Istentűl vagyon,
Nagy fínességés drága kövekhez hasonlatos vala,
Mint egy tündöklő jáspiskú volna, igaz olyan vala.

Sok ékességel ezeket írja: nagy hosszúnak mondja,
Tizenkétezer futásni földön volna hosszasága,
Az magasságát és szélességét egyenlőnek mondja.

Angyal megmíré, szent János látá, egy arany mértékkel,
Az magassága száznegyvennégy sing emberi mértékkel,
Szélességét es mikor megmíré, egyenlőnek lelé.

Bizonnyal írja az szép városnak tizenkét kúfalát,
De az városnak mint szép jáspisból mondja az rakását,
Drágalátosbnak szép sáranannál mondja az városát.

Sokféle kúvel és mind drágával rakták az kúfalat,
Jáspisnak mondja első kúfalat, másikat Saphirus,
Az harmadikat Kálcedoniusnak, negyedik Smargellus.

Továbbá mondja, hogy az ötödik volna az szép Sardelix,
És az hatodik Sandinus volna, heted Krisoletus,
Nyolcad Topasus, kilenced Barrelus, tized Crisopagus.

És tizenegyed, mondja, hogy volna fűnes Hyacintus,
Tizenkettődik, mondja, hogy volna drága Ametistus,
Tizenkét falat illyenek mondja Istennek angyala.

Mondja, hogy volna az szép városnak tizenkét kapuja,
De minden kaput egy drágakútból kifaragtak volna,
Város utcája mind tiszta kristály, tiszta arany volna.
Igen fűnesnek és világosnak ő az várost mondja,
Ott az városban sem nap, sem az hold nem szükséges volna,
Mert az Úristen benne lakozik nagy világos volna.
Víznek szépségét szent János írja hogy ott látott volna,
Az szép folyóvíz miként a kristál, ugyan fénlík vala,
Isten székiből város utcáján nagy szépen foly vala.
Szép fák valának ott mindenfelől az folyóvíz mellett,
Minden holnapban tizenkét élő fák teremnek vala,
Fa levelei igen hasznosak az betegeseknek.
Mikor szent János ezeket látá, nagy szózatot halla,
Hogy az Úristen ő hűveivel immár együtt volna,
Nagy uraságok az szép városban mind fejenként volna.
Nem leszen úgymond nékiek immár semmi nyavalyájok,
Nem lesz fájdalmok, keserőségek és nagy ohajtások,
Nem lesz nékiek semmi sírások, semmi jajgatások.
Szent János ismét szózatot halla, Krisztus Jézus szóla:
Írd meg te János minden népeknek, atyám is akarja,
Az ki szomjúhozik, jűjön énhozzám, elég leszen innia.
Én az híveknek szerzém az várost, az melyet te láttál,
Együtt lakozom én híveimmel, az én szent atyámnál,
Én nagy jó vagyok és igaz vagyok, nem lakozom gonosszal.
Az kik én szómat meg nem fogadják, nagy károkat vallnak,
Látod amaz tót, mely rakva tűzvel, bizon abban hálnak,
Nem jűnek idő az gonosz népek, mint az gonosz ebek.
Az hűtetlenek és fertelmesek nagy távul menjenek,
És az átkozók és az gyilkosok, kik embert elvesztenek,
Undok, fertelmes parázna népek nagy távol essenek.
Az ki meg akar bűnnel rakodni, ámbátor rakodjék,
Az ki fertelmes akar lennie, ám fertelmeskedjék,
Mint megengedtem, most még elvárom egy igen kevésbé.
Bódog az ember, az ki fogadja az én intésemet,
Szabad lesz annak az szép városban mindenkor bėjűni,
Szabad lesz annak az élőfának gyümölcsében enni.

De majdan immár én víget vetek az rosszas világnak,
Majd meglátjátok az tüzes tóban miképpen béhullnak,
Gonosz népeket majd meglátjátok miképpen ott járnak.
Hallotok majdan nagy sok jajgatást, nagy sok átkozódást,
Nem veszem pápát, nem viszem császárt, sem nem veszem királt,
Az ki gonosz volt, mindennek osztom igazán egyaránt.
Én híveimmel nagy bódogságban dücsőségben lakom,
Minden marhámát, minden kincsemet nékiek ajánlom,
Az én Szent Atyámmal, az Szent Lélekvel mindent nékik adok.
Én országomat minden embernek egyaránt szerzettem,
Akár rác legyen, akár tót legyen, akár cigán legyen,
Csak ki engemet igen szeressen és igen tiszteljen.
Én is ezt adom azért tanácsul mindenféle népnek,
Hogy az Úristent igen szeressük és igen tiszteljük,
Az szép városban nagy uraságra mind fejenként menjünk.
Ám meghallátok, az gonoszokat ebeknek nevezi,
Az nagy Istennek, kik ő igéjét nem akarják venni,
Ám meghallátok, hogy nem akarják városban bocsátni.
Hiszem az urak hogy bémennének ha bébocsátnáják,
De mint az lopók, az drága hűttül igen távol vadnak,
Olyakrul szólok, kik éjjel-nappal ördögnek szolgálnak.
Mondá az Krisztus, hogy az fertelmes nem mehet bé oda,
Jobb volna azért, hogy még időre minden rá gondolna,
Jámborságára, tisztaságára, Isten mondására.
Minden rendeknek, úrnak, szegínnek való az mennyország,
Jó kedvvel adja az Krisztus Jézus, ki mindenért váltság,
Csakhogy meglássuk, hogy távul légyen gonosz fajtalanság.
Az ördög köztünk mind éjjel-nappal erőssen forgódik,
Hogy mit kaphatna, ő mindenkor azon egyekeznek,
Azért meglássuk, felfegyverkedjünk, néki ne engedjünk.
Testi fegyverrel nem győzhetjük, de lélekvel győzzük,
Mind éjjel-nappal Isten kapuját erőssen zörgessük,
Hogy bémehessünk az szép városban, azon igyekezzünk.
Ezeket szerzék Husztnak várában, Bornemisza Péter,
Mikor látnája, hogy csak az testre gondolna sok ember,
Istenért kéri, hogy mennyországra minden igyekezzék.

Énekecske gyermekek rengetésére

Kit Bornemisza Péter szerzett Szulok Anna, Balassi Jánosné nővére

Nótája: *Mennyi sokat szól ...*

Szenteltessék Uram az te szent neved,
Dícsérjenek a csecsszopók tégedet,
Adjad Uram őnékik Szent Lelkedet,
Szent fiaddal esmerjenek tégedet.

Úr vagy, szent, bölcs, jó, irgalmas atyjok vagy,
Az kicsinnek gondjaviselője vagy,
Sőt mindennek életője csak te vagy,
Kérlek azért, ez kicsinkét el ne hadd.

Lám ez világ még ingyen soha nem volt,
Mikor néked erről szép tanácsod volt,
Embert az te tisztességedre valót,
Teremtettél dicsőségedre valót.

Ó, mely szépen ékesítéd Ádámot,
Az te színed-képed ám kitetszék ott,
Az emberben gyönyörködél akkor ott,
Néki adád édes paradicsomot.

Keveset lőn Ádám az édes kertbe,
Mert az kígyó megcsalá elméjébe,
Azért esék szegény ördög kezébe,
Éva szülé fiát keserűségbe.

Áldott legyen Uram az te szent neved,
Hogy akkoron nem hagyád szegényeket,
Szent fiadat mert nékiek ígéréd,
Kivel őket megelevenítetted.

Nagy csudálatosságom vagyon arra,
Hogy a kígyó felmásza almafára,
Az Úr Krisztust feszíték keresztfára,
Ezekképpen Ádám helyére állna.

No azért ti minnyájan kis gyermekcskék,
Ne féljetek, de Istent dícsérjétek,

Szent fiáért mert irgalmas tinéktek,
Az keresztség erről bizonyág néktek.

Alusson el ő Szent Lelke tégedet,
Világosítsa meg az te elmédet,
Vigasztalja mindenkoron szívedet,
És neveljen tisztességre tégedet.

(1566?)

Az teremtésről

Mikor Isten e világot teremté,
Mindenekkel szépen ékesíté,
Paradicsomot benne helyezetté,
Az élő fát közepette ülteté.

Isten bölcsen Ádámot teremté,
Évát társúl nékie jelenté,
Paradicsomban őket el-bévivé,
Mind az kettőt ott ő megfenyegeté.

Csak kevés ideig ott lehetének,
Mert ördögnek szavának hívének,
Az almában mindketten evének,
Paradicsomból kiűzöttetének.

Haragjában Istennek ők esének,
Ebron hegyén sokáig élének,
Nagy nyavalyát ők ott szenvedének,
Végre ugyanott temettetének.

Isten a sok bűnt el nem szenvedheté,
Ez világra nagy haragját veté,
Az Istentül Noé ezt megérté,
Ottan hamar bárkáját készíté.

Az nagy záporesső elkezdetették,
Negyven napig éjjel-nappal esék,
Öt holnapig az víz nevedék,
Mindennemű állat megöleték.

Veté szemeit Isten az bárkára,
A szél vivé be Árméniában;
Bízá magát Noé az galambra,
Ott szálla ki oztán a szárazra.

Tőn áldozatot Noé az Istennek,
Hogy véget tőn az nagy vízözönnek,
Felfogadá akkor az embernek,
Jegyét ada az örök békességnek.

Emlékezik akkor Isten Noéről,
Véle öszve három fiairól,

Ez világnak nagy pusztaságáról,
Megáldaték az szaporodásról.

Mindenfelé ottan eloszlának,
Sok népekké ők szaporodának,
Babilonba egy tornyot rakának,
Az sok nyelvek akkor változának.

Ábrahámot akkor Isten választá,
Syriából ottan kiindítá,
Kanaán földét néki megmutatá,
Ezzel ötöt akkoron bíztatá.

Beindula Mambrénak völgyébe,
Három angyalnak mene eleiben,
Befogadá ő nagy örömébe,
Izsákot ígéré Sárának méhébe.

Sára asszony mosolodék azon,
Mefogonék magzat vénségében,
Mefeddeték hitetlenségében,
Megtagadá ő nagy félelmében.

Isten hitetlenségejért haragvék,
Ábrahámnak egy titok mondaték,
Hogy az öt várost Isten elvesztenié,
Csak az egy jámbor ő megmentenéné.

Tüzes esső nagy szálla ő reájok,
Sílyyedének mind az öt városok,
Maradának Lóttal két leányok,
Só-bálvánnyá változék az anyjok.

Gerárisba Ábrahám búdosék,
Az királyhoz Sára beviteték,
Az királytul ajándékoztaték,
Ottan hamar Izsák születeték.

Lőn nagy vígasság ott az Ábrahámnak,
Véle öszve az Sára asszonnak;
Az Izmáel társa lőn Izsáknak,
Az lőn oka az elválasztásnak.

Ott Ábrahám ám meghitelteték,
Hogy az földön békével lakoznék,
Bersabénak az hely nevezteték,
Egy nagy mély kút ott néki adaték.

Rajta Ábrahám megtelepedék,
Az Úristen néki megjelenék,
Hogy egy hegyre Izsák vitettetnék,
És ő néki megáldoztattatnék.

Igen hamar Ábrahám felkele,
És fiával Izsákkal készüle,
Az Istenért kit ő nem kímélle,
De nem hagyák őtet megölnie.

Ábrahámnak Isten megjelenék,
És ő néki mennyből megesküvék,
Hogy ő magva megsokasodnéjék,
És sok nemzet ezbe megáldatnék.

Rövid időn Sára megbetegedék,
Ez világból hamar elkimúlék,
Az Effrontul egy mező véteték
Kiben őtet nagy sírva temeték.

Igen megkeseredék az Ábrahám,
Az Sárának hirtelen halálán,
Úgy bánkodik mint jó atyjafián,
Syriának mind teljes határán.

Nagy hitre készeríté ő szolgáját,
Elhozatá fiának mátkáját,
Az Bathuelnek az ő szép leányát,
Hogy ki miá elhagyja bánatját.

Izsák atyját házasságra inté,
Az Keturát ottan megszereté,
Gyász ruháját ottan ő elveté,
Feleségül magának kéreté.

Sok ideig nem uralkodhaték,
Hat szép fia asszontul születék,
Rövid időn világból kimúlék,
Sára mellé ő eltemetteték.

Izsák Istenhöz felfohászkoedék,
Hogy ő néki magzat adattatnék,
Az Istentől Izsák megáldaték,
Ézsau s Jákob egyszersmind születék.

Isten mind az kettőt felnevelé,
És Ézsauot igen meggyűlölé,

Hogy áldomást igen sem kedvelé,
Egy tál lencsén Jákobnak engedé.

Nagy drágaság közöttük törtínék,
Az Uristen Izsáknak jelenék,
Egyiptusban hogy ne igyekeznék,
Kanaánnak földében lakoznék.

Csak hamar Ézsau megcsalatkozék,
Hogy atyjátul vadászni küldeté,
Jákob az anyjátul tanyíttaték,
Ézsau helyett atyjátul áldaték.

Rövid időn Ézsau hogy megjuta,
Azt megérté, hogy Jákob megcsalta,
Nagy sírástul magát nem tarthatja,
Syriába Jákob el-béfuta.

Vígan megyen Jákob az bátyjához,
Sok ideig lát ő jószágához,
Bízik vala egy szép leányához,
Mert alkalmas ő házasságához.

Csalárdsága törtínék Jákobnak,
Mert tanácsa ez lőn az Lábánnak,
Noha szeme fájna az leánnak,
De az lenne jutalma Jákobnak.

Ezen Jákob reggel csudálkozék,
Az ipára Lábánra haragvék,
Hogy Rákheltül ő eltávoztatnék,
De idővel az is néki adaték.

De mikoron Jákob gondolkodnék,
Húsz esztendőt hogy ipával laknék,
Feleségével ketten ágy végezék,
Hogy ő véle haza igyekeznék.

Oly igen megharagvék az atyjok,
Fegyverével készüle utánnok;
Mint egy hétig búdosék utánnok,
Ám megtetszett nagy távol szállások.

Megjelenék az Isten Lábánnak,
Hogy semmiben ne vétene Jákobnak,
Mind hányja marháját fiának,
Mert ellopta istenit házának.

Igen bízik Jákób ő magában,
Mert büntelen ezféle lopásban,
Búcsút vének egymástul haragban,
Lábán tére Mesopotámiában.

Nagyon megyen Jákób ő földében,
Hogy az atyját érhetné lelkében;
Az Ézsaunak esék az fülében,
Négyszáz lóval mene eleiben.

Jákob látá, erőssen bánkódék,
Távol földön eleiben esék,
Ajándékkal tüle tisztelteté,
És mindketten egymást megköveték.

Nem sok időn Izsák fekünni esék,
Ez világból hamar el-kimúlék,
Az ő testét fiai felvevék,
Ebron hegyén nagy sírva temeték.

Onnat Ézsau hamar elbúcsúzóék,
Az Úristen Jákobnak jelenék,
Hogy Bétheltül ő el ne távoznék,
Kanaánnak földén ő lakoznék.

Sok jószága vala az Jákóbnak,
Melyet oszta tizenegy fiának;
Az Józsefnek, kissebbik fiának,
Keresi kedvét mint önnönmagának.

Törtínék jó kedve az ifjúnak,
Álmod beszél atyjafiainak;
Kellemetes atyjának, Jákobnak,
De gyűlölség az ő bátyjainak.

Rövid időn ők elbúcsúzóának;
Az mezőre mikoron jutának,
Tizen öszve tanácsot tartának,
Hogy Józsefnek fejére járnának.

Izráel szóla kissebbik fiának,
Vinne énnik az ő bátyjainak;
Örömet engedé atyja mondásának,
De nem tudja, hogy fejére járnak.

József mene Sikkhemnek völgyében,
Az bátyjai vannak gyűlölségbe,

Indulának Dotaim völgyébe;
József akkor méne eleikbe.
Egyszersmind reá támadának;
Ruben szóla atyjafiainak,
Ne légyetek oka halálának,
Mert mindnyájan mondnak gyolkosoknak.
Semmit József köztök nem bízhaték,
Bátyjaitul ottan megfogaték,
Ruhájátul is megfosztaték
És kötözve egy kútba vetteték.
Velek vala Judás az szerzésben,
Bátyjaihoz esék könyörgésbe:
Ne legyetek oly nagy keménységbe,
Adjátok őt Egyiptus földében.
Csak húsz pénzen ötöt ott eladták,
Judás szavát ezben megfogadák,
Izmaeliták Egyiptusban hozák,
És az király komornikjának adák.
Ruháját Józsefnek megszaggták,
Kecskének vérében bemárták.
Azt jelenték, ő magát nem látték,
Csak ruháját ez módon találták.
Jákob fiának ruháját látá,
Keservesen kis fiát siratá,
Gyász ruháját ottan megszabatá,
És ő magát halnia bocsátá.
József Egyiptusban felviteték,
Az Istentül megoltalmaztaték,
Király után tanácsban véteték,
Nagy hatalom ő néki adaték.
Sok idő ezben nem tölt vala,
Ő bátyjai hozzá mentek vala,
De bátyjai nem esmerik vala,
Végre magát megmondotta vala.
Titkos tanácsa József Faraónak,
Mind ő tészén választ az országnak,
Kedvekbe lőn az főfő uraknak,
Nagy segítség az nyomorúltaknak.

József atyját Egyiptusba viteté,
Bátyjaival mind nemessé tevé,
Jessen földét nékiek jelenté,
Míg élének békével élteté.

József után négyszáz esztendeig,
Mint az tenger fövénye szaporodék.
Az Moyses köztök hogy születék,
Vízből vévén udvarban nevelék.

Moysesnek általa inditá,
Az pusztában őt sokáig tartá,
Onnét őket Kanaánra hozá,
Ezek között Krisztust nekünk adá.

Dícsértessék minden jó tétejért,
Az Úristen az ő szent fiaért,
Ez világnak ő megtartásaért,
De leginkább az örök életért.

Az ítéletről

Az konkolyos búza példázatjának magyarázatjából

Ad notam: *Mikor Isten ez világot teremté ...*

Hallgasshatsza ember ez igéket,
Úristenről híven szerzeteket,
Szent írásból bölcsen kiszedteket,
És versekben béhelyheztetteket.

Okossággal ez versek tanyítnak,
Úristennek nagy dolgáról szólnak,
Embereket az bűnből kihívnak,
Lelki jókra, életre indítanak.

Magyarázzák ez versek mondását,
Úristennek evangéliomát,
Hasonlatos példában szólását,
Példájának adják tanúságát.

Oh mely nagy jó értelmeket adnak,
Azért versek sok jóra oktatnak,
Mennyországra jó utat mutatnak,
Úristenhöz mennyben igazgatnak.

Evangelium Matthaei cap. XIII.

Ám beírták Evangéliomban,
Mert Úristen az ő országában,
Hasonlatos ő titkos dolgában,
Egy emberhez ki él ez világban.

Mely embernek vala széles háza,
Nagy udvara és sok jó szolgája,
Nagy hatalma és nagy urasága,
Ő házában sok tiszta buzája.

Az ő földe mezője nagy vala,
Mező földét megszántotta vala,
Tiszta búzát ő bévetett vala,
Hogy felnőne tisztán várja vala.

Ezt ellenség hogy meglátta vala,
Ő házából kit kiűzött vala,

És immáran búdosásban vala,
Feljül belé konkolt hintett vala.

Tiszta búza hogy felnevekedék,
Az konkoly is véle nevekedék,
Búza között konkoly megjelenék,
Ezt uroknak szolgák megjelenték.

Az nagy urat szolgák azon kérék,
Hogy búzából konkolt kiszednéjék,
Hogy az konkoly ott meg ne érnéjék,
Búza tisztán felnevekednéjék.

De az nagy úr mondá: ne szedjétek,
Mert ne talám ti nagy kárt tennétek,
Minden konkolt ha most kiszednétek,
Az búzát is véle kinyűnétek.

Oltalom alatt búzát őrizteté,
Hogy megérék, ő ezt mívelteté,
Az szolgákkal sarlót ő vitete,
Mind az kettőt földre lemeteté.

Rútját, szépét hogy learattatá,
Az tarlóból szérőre hordatá,
Megcsépleté és megválasztatá,
Az búzáját házába hordatá.

Az konkolyát az úr kihányatá,
Az polyváját verembe tolyatá,
Szalmáját is mind reá hányatá,
Sebes tűzzel őtet felgyújtatá.

Ellenségit az úr megfogatá,
Konkoly hintőt tűzbe hagyíttatá,
Az nagy tűznek közepiben hagyíttatá,
Az sok gazt is mind reá hányatá.

Tiszteletes lelki nagy jószága,
Ez példának ímez tanúsága,
Mert az ember, Isten önnön maga,
Kinek széles háza és udvara.

Háza néki mennyeknek országa,
Mind az szentek, angyalok szolgája,
Nagy hatalma és nagy urasága,
Mert mindennek ura és bírāja.

Oh mely széles az ő szántófölde,
Mert ez világ mind ő mezőfölde,
Hegye, völgye, erdője, mezője,
Hol mi benne, mind ő öröksége.

De Creatione Adae.

Nagy jó búzát földében bévete,
Mert az embert nagy tisztán teremté,
Az fejével ég felé emelé,
Hogy felnézne az égre úgy szerzé.

Okossággal nagyon ékesíté,
Ő képével lelkét ám megjedzé,
Testi, lelki jókkal megnemesíté,
Paradicsomnak kertibe helyheté.

Creatio Evae.

Reá esvén az álom lefekvék,
Ádám atyánk ott elszenderedék,
Az Ádamból Éva teremteték,
Társúl néki Istentül szerzeték.

Az Istenre hogy ők tekintének,
Kitül sok jót és életet vöttek,
Megesmerék és térdre essének,
Hálát adván néki köszönének.

Dícséretet hogy ők Úrnak tőnek,
Ilyen törvént felségétül vőnek:
Az egy fáról csak ők ne ennének,
Egyéb fáról mindenről ennének.

Ott a kertben lennének, élnének,
Minden jókval ők gyönyörködnének,
Ott mindenek nekikengednének,
Míglen Úrnak ők is engednének.

Mennyországban ők bévitetének,
Az törvénnen ha ők engednének,
Ha peniglen ellene tennének,
Az halálra számkivettetnének.

Isten hogy ott az törvént kiadá,
Mind az kettőt nagyon ott megáldá,

Igazságnak állapotján hagyá,
Ő kimenvén őket ott marasztá.

Nagy jó búzát Isten földben vete,
Hogy az lelket az testben teremté,
Igazságnak után elereszté,
Hogy felnőne, lelki jókra inté.

Vesztett ördög ám nem messze vala,
Mert az kertben ott búdosik vala,
Kit Úristen el-kiűdzett vala,
Mennyországból számkivetett vala.

Megérté ezt ördög és megtudá,
Mert az embert mennye hogy meglátá,
Hogy helyében ülne, megbúsulá,
Irigységből embert megsarkalá.

De láss csudát, magát ábráztatá
Kígyó képében és Évát szólítá,
Tiltott fának almáját mutatá,
Hogy benne ennék őtet ott kínálá.

Éva látván az almát kíváná,
Leszakasztá szájában béalá,
Ám megevé, Ádámnak is ada,
Ú is vevé, ottan megharapá.

Veszedelmes konkolyt így béhinte,
Az ellenség hogy bűnt béereszte,
Embereknek lelkét megdöglelte,
Hogy az törvént vélek megszegette.

Megszűnék az eredett igazság,
Elerede az bűn, az hamisság,
Megharagvék Isten az bizonság,
Megbünteté mint adá igazság.

Tehát emberet mint orvot kiveté,
Megátkozá, kertből kiűzeté,
Engedetlenségért számkiveté,
Nagy rabságra és munkára veté.

Vétkezettek kívül bujdosának,
Szomjúságra, éhségre jutának,
Az nem szokott dologhoz fogának,
Sok nyavalyát magokra hozának.

Vétkekől jóllehet lakolának,
Mert nagy penitentiát tartának,
De az béeresztett gonoszságnak,
Ő zsoldjai mi reánk szállának.

Mint a sebet hogy tövel bévarrják,
Reá kötött írrel meggyógyítják,
De az helyét mégis látni hagyják,
Erőtlenségét rajta ott marasztják.

Csak ketten még emberek valának.
Csak két fiat, melyeket hozának,
Az két fiok megháborodának,
Gyolkosságot közöttük láttanak.

Reánk nagy sok nyavalyát hozának,
Mert hogy ők is megsokasólának,
Nemzetségre el-kiáradának,
Az bűnök is vélek áradának.

Ez világ most teljes gonoszsággal,
De az mellett isteni jószággal,
Mint szántó föld teljes sok búzával,
És az között ismég sok konkolylyal.

Az Úristen aratásra várja,
Mind gonoszát, jóvát élni hagyja,
Mind konkolyát, búzáját fenn hagyja,
És sarlóval mind learattatja.

Te értsed most az sarlón a halált,
Avagy penig Istennek haragját,
Ki embernek javát mind gonoszát,
Learatja konkolyát, búzáját.

Oh mely nagy jó embernek halálról
Emlékezni, néki fáj dalmáról,
És megszűnni az gonoszságokról,
E világnak nagy sok zsibóságáról!

Reá jövő ő nagy kínjairól,
Jól gondoljon az ő romlásáról,
Az léleknek elszakadásáról,
Messze földre elbujdosásáról.

Esméretlen viselő kalausról,
Hon letészen az önnön hátáról,

Jól gondoljon az ő gazdájáról,
Hogy mint tartja azt ő szállásáról.
Mely felé az lélek vitettetik,
Ha fenn avagy alatt helyheztetik,
Ha bűnökért ő elkárhoztatik,
Avagy hitért megbódogultatik.
Csak látjuk most testünk hova teszik,
Mert ha meghal, mint dögöt kiviszik,
Az férgeknek szalonnaul teszik,
Az fekete földbe béenyésztik.
És az földbe ha megemésztetik,
Ő tetemi ismét kivéttetik,
Dohosságban, rútságban látszatik,
Tetem-kápolnába bévettetik.
Lásd! tetemek most mind ott hallgatnak,
Mert mind ítéletnapig ott várnak,
Nagy neveket most ők nem kívánnak,
Csak emberi csontoknak hívatnak.
Ilyen képűk bizony ők is voltak,
Mint mi vagyunk ők is ettek, ittak,
Nyájaskodtak, tréfáltak, vígadtak,
Leszünk mi is mint ők majd halottak.
Egyen-ketten majd mi is meghalunk,
Megrothadunk magunkban rossadunk,
Tetemházban még mi is beszállunk,
Ítéletig urunkat ott várjuk.
Takarodás és búza béhordás,
Leszen az emberi feltámadás,
Testi lelki egyben társolkodás,
Az ítélő Isten előtt állás.
Tiszteletes angyalok eljőnek,
És akkoron erősen kürtelnek,
Kürteléssen mindenek reszketnek,
Mind föld mind menny akkoron röttegnek.
Ezenközben lesznek nagy romlások,
Mindeneknek csuda ropogások,
Kövszickláknak alászakadások,
Magasságos egeknek romlások.

Régi várak, paloták lehullnak,
Tornyok, halmok es felszakadoznak,
Föld határi nagyon megindulnak,
Az koporsók földből kihányatnak.

Röttenetes nagy habok támadnak,
Az tengeren zúgások hallatnak,
Nagy félésben emberek meghalnak,
Ez világon mindenek meghalnak.

Ezenközben az egek csattognak,
Villámások mely nagyok láttatnak,
Az nap, az hold mind vérbe láttatnak,
Csillagok is meghomályosodnak.

Csuda dolgok az égből lehullnak,
Tüzes nyilak kívül meggyújtatnak,
Ez világon mindenek kik vadnak,
Minden hegyeket tüzek feljűlmúlnak.

Végre hogy az angyalok kiállnak,
Halottaknak akkor parancsolnak,
Ez világra hogy feltámadjanak,
Ítéletre hogy mind béálljanak.

Igen erős léssen az kiáltás,
Az kürtfűvás és az parancsolás,
Mert pokolra léssen nagy hassadás,
Az mennyekre léssen nagy úadás.

Halottaknak porpkat felszedik,
Tetemeket halottak felszedik,
Az testekre tetemeket szerzik,
Az lelkeket azokban eresztik.

Onnan minden lelket lehozatnak,
Angyaloktól testbe bocsáttatnak,
Pokolból is lelkek kihozatnak,
Ördögöktől testben bocsáttatnak.

Nagy tűz között az nagy sok emberek,
Feltámadnak mind az sok nemzetek,
Keresztyének és mind eretnekek,
Mind az hívek és az hitetlenek.

Oh mely szépen az jók feltámadnak,
Mind testekben, lelkekben vígadnak,

Mert azokban ők megbódognak,
Angyalokhoz szépen társolkodnak.

Rútságokban gonoszak támadnak,
Mert testekben, lelkekben bánkódnak,
És immáran hogy ők elkárhoznak.
Ördögökkel rúttal társolkodnak.

Elkárhoztak nagyon keseregnek,
Mert testekben, lelkekben szenvednek,
Az tűztől is igen égettetnek,
Ördögöktől igen gyötrettetnek.

Tehát ámé székek szereztetnek,
Angyaloktól égbe helyezettetnek,
Olivétnek hegyén feltétetnek,
Kiben szentek beülővén lesznek.

Gondolhaddsa, mert mennyben az szentek,
Mostan vagynak mind idvözült lelkek,
De ítéletnek utána lesznek,
Bódogulván mind testek mind lelkek.

Lássad azt is mert Istennek fia,
Ki mindennek tudója, bírója,
Embereknek mert ő lőn váltsága,
Még ő lészen ítélő bírója.

Oh jó Jézus, mind az sok szentekkel,
Angyalokkal, nagy sok seregekkel,
Miként király, az sok vitézekkel,
És nagy bíró, az sok esküdtekkal.

Röttenetes hatalmasságoddal.
Megfizetni nagy igazságoddal,
Az mmennyekből teljes udvaroddal,
Ám béindulsz mind sokaságoddal.

Ítéletre bėjövsz egyetemben,
Az szentekkel béülsz te székedben,
Miként bíró léssz ott te igyedben,
Igazságot osztván az törvényben.

Az angyalok te akaratodra,
Ez világra minden országokra,
Kifutosnak az tartományokra,
Mind falukra és mind városokra.

Embereknek felszedik az javát,
Mind egyenként felviszik igazát,
Az tisztáját és megbódogultát,
Ördögöknek hagyják az gonoszát.

Tisztességgel az javát béviszik,
Úristennek ők azt béjelentik,
Kik az Úrnak megáldását veszik,
Jobbja felől angyalok helyhetik.

Gyönyörködnek Istenben az szentek,
Mert ő rólok áradnak örömök,
Mind az testi, lelki dicsőségek,
Úristentül fénlük testek, lelkek.

Reánk miként mosta az nap fényesít,
És mindenre nagyon világosít,
Ennél inkább urunk világosít,
Szent színyével szentekre fényesít.

Apostolok Máriával lesznek,
Az székekbe Úrhoz közel lesznek,
Mind az szentek, angyalok ott lesznek,
Úristennek szent színére néznek.

Csudálkozván nézik bódogságát,
Az Istennek szent színét, orcáját,
Várják szentek ő parancsolatját,
Mert kívánják tenni akaratját.

Ilyen módon az gonosz sátánok,
Mint éhező erős oroszlánok,
Avagy penig dögletes sárkányok,
Lélek ellen lésznek mint tolvajok.

Az pokolból ők is el-kijőnek,
Országokra mind elfutnak, mennek,
És valahol kárhoztakat lelnek,
Nékik valót mindenütt felszednek.

Régtül fogva nagy sok pogányokat,
Zsidókat is, hittül szakadtakat,
Mind felszedik az sok hamissakat,
És halálos bűnben megholtakat.

Viszik őket mind az nagy szérőre,
Olivétnek hegynek mezőjére,

Jozsafátnak nagy széles völgyére,
Megcséplésre és az ítéletre.

Mely nagy rútok az kárhoztak lésznek,
Mert dohossak mint ördögök lésznek,
Nagy feketék mint holt szenek lésznek,
Ő képekben mint ördögök lésznek.

Az Jézusnak színét ők is látják,
Bánatjokra lészen hogy ezt látják,
Mert elvesztek ők már, mind jól tudják,
Istenségét pedig nem láthatják.

Krisztus urunk ám megkeresteti,
Az keresztfát és oda viteti,
Az szegeket és ő koronáját,
Az láncsát is mind oda téteti.

Krisztus látván zsidók elijednek,
Keresztfátul nagyon megrötnenek,
Mert azt látván ők megemlékeznek,
Hogy Krisztuson ők halált tettek.

Igen félnek Krisztusnak hóhári,
Az Júdással és Annás szolgálai,
Kaifással és ő Soldinári,
Pilátussal az ő párt-tartói.

Ott mindenek az keresztre néznek,
Mert mindenek arról ítéltetnek,
Kik Jézusban hittek, idvözülnek,
Kik nem hittek, mind pokolban mennek.

Az pogányok martyromokat látják,
Mert azokat régen ők kínzották,
Nyomorgatták, véreket ontották,
Hogy ők azért elkárhoztak, látják.

Bóldogtalan kazdagok ott lésznek,
Mert bódogult szegényekre néznek,
Bolondoknak kiket itt ítélték,
Csudálkoznak hogy szentekké löttek.

Ott ezt látják, kárhoztak bánkodak,
Az szentekről ilyen szókat mondnak:
Mondjuk vala őket bolondoknak,
De most látjuk megbódogúltaknak.

Mi bűnünket az szentek jól tudják,
Mert mint éltünk az testbe, jól látták,
Mi kezeink őket nyomorgatták,
Kiért reánk jött az örök halál.

Nagyon nézik szentek kárhoztakat,
Mert esmerik nagy hamisságokat,
Kik gyötrötték itt az igazakat,
És szerzetek sok hamisságokat.

Igazságnak ellen állottak,
Szerzettenek sok hamis vámokat,
Bírságokat, nyomorúságokat,
Törvény ellen sok szolgálatokat.

Csalárdságnak dögletes edényi,
Az ördögök konkolynak hintői,
Úristennek örök ellenségi,
Mind ott lesznek bűnöknek lelői.

Reá néznek urunkra hogy félnek,
Szent keresztet látván ők röttegnek,
Mert szitokkal ők halált tettenek,
Tudják azért hogy ők nagy kint vesznek.

Eretnekek látván bizonságúl,
Édes Jézust tanúbizonságúl,
Elijednek hogy ők hamisságot,
Szerzetek volt gonosz tanúságot.

Az kárhozott nagy sok keresztyének,
Kik csak névvel voltak keresztyének,
De nem hittek úr Jézus Krisztusnak,
Ott mind ördög lészen ő vezérek.

Teljes világ ott az szérőn lészen,
Mind az java, gonosza ott lészen,
Mind konkolya, búzája ott lészen,
Mind igaza hamissa ott lészen.

Urunk Jézus imé ott elkezd
Azon szérőn a búzát csépleni,
Mindeneket erőssen ítélni,
Igazságnak csépével töretni.

Media pars Cantionis.

Reá tekint jobb felől anyjára,
Krisztus urunk az szűz Máriára,
Ottan felkél szent anyja lábára,
Térdre esik, hallgat szent fiára.

Am szent fia anyjának azt mondja:
„Tiszteletes szent anyám Mária,
Légy mindenkor Istennek áldottja,
Szent háromság Istennek bódogja.

Virágozó méhedben viselél,
Ez világra engemet te szűlél,
Az te áldott tejeddel éltetél,
Ember korra engem felnevelél.

Idvözlöm én jó anyám lelkedet,
Idvözlöm és testedet, méhedet,
Mégbódogult te emberségedet,
Nagy hitedet cselekedetedet.

Sok keserű én nagy kínaimban,
Én velem lől az én halálomban,
Azért most is én bódogságomban,
Részeltessél minennemű jómban.

Imé ez nap vedd áldomásomat,
Áldomással az én országomat,
Vele öszve én bódogságomat,
Bódogsággal tulajdon magamat!”

Bódog anya, szent any Mária,
Úgy vígadoz hogy ezeket hallja,
Szent fiának mely igen hálálja,
Hogy országát ő magával adja.

Jézus urunk az apostolokat,
Ám megáldja mint szent polgárokat,
Kik ő érte elhagyták marhájokat,
És szenvedtek háborúságokat.

Láss, azután áldja martýromokat,
Kik ő érte vöttek nagy kínokat,
Megölették az hitért magokat,
Szenvedtenek martýromságokat.

Igazakat az konfessorokat,
Kik tettenek pñnitentiákat,
Igaz hitért megáldja azokat.

Ezek után áldja az szűzeket,
Tisztaságban ötet követőket,
Kik tartották testeket lelkeket,
Szüzességben útalván bűnöket.

Te megáldod Jézus özvegyeket,
Kik tartottak mindenhöz kegyességet,
Halálodról emlékezeteket,
Imádságba sok tisztességeket.

Igasságban jól élt házassokat,
Kik tartották parancsolatidat,
És éltettek megnyomorultakat,
Igaz hitért megáldod azokat.

Nagy Úristen mind az sok szentekkel,
Angyalokkal, az szent emberekkel,
Kik kedvedre tettek mindeneket
Te jobboldal mind megáldod őket.

Vígassággal szentek hálát adnak,
Nagy szent Istent háromszor kiáltnak,
Dícséretet, alleluját mondnak,
Áldásáról, sok áment ők mondnak.

Jézusnak hogy áldását meglátják,
Az kárhoztak éneklést hogy hallják,
Az Istenről hogy ők azt nem hallják,
Igen bánják és igen bosszúlják.

Nomina Dcmonum hic reperies.

Sok ördögök tíz zászlóval lesznek,
És kárhozott emberek közt lesznek,
Az tűzben ők alatt völgyben lesznek.
Nagy kínokban mindenfelől lesznek.

Igen félnek látván veszélyeket,
Az kárhoztak és ő sok bűnöket,
Az vádoló, kínzó ördögöket,
Az pokolra alánézéseket.

Bal kéz felől eme kárhoztakra,
Alátekint Jézus pogányokra,
Kik nem hittek Istenben, Jézusban,
De ördögbe és az bálványokba.

Itélettel őket kárhoztatja,
Megátkozza pokolra választja,
Baryth nevű ördög alá adja,
Zászlójának alája állatja.

Láss. azután zsidókat tekinti,
Kik nem hittek, őket mind elveszti,
Ebron nevű ördögnek ítéli,
Ki azokat zászlójához viszi.

Igaz hittül az elszakadtakat,
És az hamis hitre burúltakat,
Tévelygésben a megvakúltakat,
Error ördögnek ítéli azokat.

Krisztus urunk az keresztyéneket,
Az halálos bűnben vétkezteket,
Haragossan tekinti azokat,
Megítélvén mondván ímezeket:

Elveszettek, én veletek jól tők,
Éröttetek im én emberré lők,
Nagy kínokkal kemény halált felvők,
Éröttetek sok nyavalyát tűrék.

Lássátok most az én keresztfámot,
Kire vettem halálra magamot,
Im lássátok sebes oldalomat,
Kezeimet és én lábaimot.

Én tinektek adám én magamot,
Én magammal nagy sok javaimot,
Nektek tartám irgalmasságomat,
Szent lelkemet, és ajándékomat.

Sok ideig várálak tikteket,
Hogy én tőlem vennétek ezeket,
Elhadrátok gonosz bűnötöket,
Nyerhetnétek ti idvösségteket.

Ti peniglen hálaadatlanok,
Ennyi sok jót ti megutálátok,

Végetlen lőn bűnben hallgatástok,
Engedetlen gonosz bátorságtok.

Im lássátok most igazságomat,
Kik nem vöttétek én áldomásomat,
Vegyétek most az én nagy átkomat,
Mert megvetétek irgalmasságomat.

Ezeket ők hallván megnémulnak,
Elijednek és megfogyatkoznak,
Mert mondását látják mind igaznak,
Ő magokat kínokra méltóknak.

Hic damnat peccatores Dominus.

Tehát urunk megítéli őket,
Talál bennük hét fő nagy bűnöket,
Azért adja hét fő ördögöknek,
Kik hét zászló alá viszik őket.

Testi lelki gonosz kevélyeket,
Dölfösöket és az nagy értőket,
Ő magokról nagyon kérkedőket,
Lucipernek kárhoztatja őket.

Elvettetnek túle az fősvények,
Kiknek pénzek volt ő reménségek,
Kiknek marha az ő dicsőségek,
Mammon ördög leszen ő gyötrőjök,
Röttenetes haraggal tekinti,
Testi bűnnek kik voltak edéni,
Bujaságnak fiai, leányi,
Asmodeus ördögnek ítéli.

Régen való sok haragosokat,
Az Kaimmal az sok gyolkossokat,
És Ézsauval az haragtartókat,
Sátán ördögnek adja ő azokat.

Ez világban való torkosokat,
Az felötte evőket ivókat,
Belzebúbnak adja mindazokat.
Kik ezekkel megtörték magokat.

Sok kínokra veti irígyeket,
Kik örülték másnak esetjeket,

Bánták penig jó előmenteket,
Leviathán ördögnek adja őket.

Tekint osztán röstekre, tunyákra,
Kik nem mentek az lelki szent jókra,
De játéokra és hívokodásra,
Korcsmára, játékra, hásártra.

Rösten tötték az isteni jókat,
Szent ígérének az ő hallgatását,
Vesztegették az ő idejeket,
Az Belfegor ördögnek adja őket.

Jézus urunk mind az kárhoztakat,
Fírfiakat, asszonyi állatokat,
Josafátnak völgyében állókat,
Megátkozza mondván ímezeket:

„Mind kárhoztak ezeket halljátok,
Én éhezém, ennem nem adátok,
Szomjúhozám, innom sem adátok,
Szegény valék, bé nem fogadátok.

Olly kór valék, nem látogatátok,
Mezítelen, meg nem ruházátok,
Fogoly valék, hozzám nem látátok,
Hogy meghalék, el sem temetétek.

Rajtam semmit sem könyörülétek,
Engem látván meg sem esmerétek,
Azért mostan átkomat vegyétek,
És az pokolt, ki ti érdeMLETEK.”

Tehát úgymint ők nem tudták volna,
És ezeket kezdik mondanía,
„Mi házunkhoz ha eljöttél volna,
Bizony néked szállást adtunk volna.

Az mi jónkból hozzád láttunk volna,
Ételt italt szolgáltatattunk volna,
Kór voltodba látogattunk volna,
Minden jókat véled tettünk volna.

Légy irgalmas azért most mi hozzánk,
Tekints kegyes szemmel most mi reánk,
Légy kegyelmes és irgalmas atyánk,
Te átkodat ne vessed mi reánk!”

Jézus urunk úgymond ott szemekbe:
„Bizony mentem sokszor előtökbe,
Szegényeknek, kóroknak képekbe,
De nem vöttétek az én szömélyembe.

Előletek őket kiűztétek,
Szegényekkel semmi jót nem tőtök,
Az mit penig vélek nem tettetek,
Ugyanazont vélem nem tettétek.

Tudjátok mert néktek marhát adék,
Tihozzátok szegényeket küldék,
Éltetnetek ti nektek meghagyék,
Mikor néktek Lázárról példázék.

Igazságot ti nem szeretétek,
Szegényeken nem könyörülétek,
Törvényemet nékem megvetétek,
Nem félétek, és nem szeretétek.

Nagy sok jókat én tinéktek adék,
Mennyországra néktek útat nyiték,
Idvösségre is mindent én megszerzék,
Én magammal minden jót ígérék.

Mind azokról elfeletkeztetek,
Mennyországra nem igyekeztetek,
Lelki jókra igen röstek lőtek,
Az bünökre penig gyorsak lőtek.

Okossággal ti nem jól élétek,
Ördögöknek, testnek engedétek,
Ez világiakat ti csak szeretétek,
És azokban ti gyönyörködtetek.

Röttenetes én sententiámot,
Ti vegyétek most az én átkomat,
Én átkommal dögleletes poklot,
Haragommal örök kárhozatot.

Ti véletek mind az ördögöket,
Átkozom én ő irigységeket,
És azokkal az ti lelketeket,
Testeteket, cselekedeteket.

Atyámnak ti legyetek átkában,
És legyetek nékem is átkomban,

Szent léleknek legyetek átkában,
Mind az szenteknek legyetek átkában!"

Legottan hogy az szentek ezt hallják,
Az átokra az áment ők mondják,
Az szent Istent, háromszor kiáltják,
Itéletét nagy igaznak vallják.

Igy értsed te az szérőn az cséplést,
Az cséplésen az igaz ítélest,
Liliomon az áldomás-vetést,
Éles törőn az nagy átok-vetést.

Pironkodnak kárhoztak ezt hallván,
Úristennek nagy haragját látván,
Ő bűnöket mindenek ott látván,
Könyörögnek Jézusnak ezt mondván:

„Élő Isten! mi néked könyörgünk,
Kik Jóllehet ellened vétkeztünk,
De hogy tiéd mind testünk, mind lelkünk,
Ne hagyj vesznünk, légy irgalmas nekünk!"

Röttenetes átkát rajtok hagyja,
Krisztus urunk nekik ám ezt mondja:
„Menjetek el átkoztak pokolra,
Mert elvetétek igazságom árrát!"

Ott elveszik Krisztusról szemeket,
Az kárhoztak tekintik szenteket,
Nekik tesznek nagy könyörgéseket,
Mondván nekik ilyen beszédek:

„Mind angyalok és mind sok jó szentek,
Kérünk mostan hogy könyörögjete,
Úristenhöz kit ti megnyerhettek,
Hogy minket is vigyen ti közzétek!"

Nem adnak szót szentek kárhoztaknak,
Sem szólhatnak érettek az Jézusnak,
Mert engednek szent akaratjának,
És engednek nagy igazságának.

Igen nagyon ezből megijednek,
Az kárhoztak és bánatban esnek,
Mert immáran látják hogy elvesznek,
Úristentől ők kirekesztetnek.

Azonközben ördögök ragadják
Kárhoztakat és nagyon szaggatják,
Az megmondott tíz zászlóhoz hordják,
Hogy a tíz fő ördögök bírassák.

Elkárhozott emberek hogy rívnak,
Az nagy kínban sírnak és jajgatnak,
Keseregvén Isten ellen szólnak,
Nagy bolondúl ekképpen kiáltnak:

„Te nagy Isten! jobb ne voltál volna,
Vagy minket ne teremtettél volna,
Mi szülénket ne láthattuk volna,
Hogynemmint illy nagy kint láttunk volna!”

Ezek között ördögök is rívnak,
Mert az tűztül ők is kínoztatnak,
Oroszlánnak módjára ordítanak,
Kárhoztakkal zászló alá állnak.

Röttenetes ördögök prédával,
Mind tolvajok ragadott bitanggal,
Megosztoznak az elkárhoztakkal,
És örökké bírnak ők azokkal.

Nagy táborok kárhoztaknak leszen,
Ő királyok az Luciper leszen,
Az ki kinek szolgált, azé leszen,
És örök kint az ördögtül veszen.

Az Úristen ekképpen konkolyát,
Az búzának kiirtott polyváját,
Mind szalmáját és minden rútságát,
Egyben hányja gonosz fragmentáját.

Érts az sok jó szenteket buzáján,
Kárhoztakat fekete konkolyán,
Pogányokat értsed az polyváján,
Jóra való rösteket szalmáján.

Tiszteletlenségeket ott mondnak,
Az megbúsult kárhoztak zúgódnak,
Elvesztésről Isten ellen szólnak,
Kíért ők is mind nagyobb kint látnak.

Jézus urunk tovább nem szenved
Morgásokat, de ímezt téteti,

Hogy őket mind pokolra vetteti,
Angyalokkal hamar béúzeti.

Nagy sívással rívással béésnek,
Mind emberek, ördögök bégyúlnak,
Hitetlenek mentül alól esnek,
Több kárhoztak feljül reá dólnak.

Fekve-dőlve azonképpen lesznek,
Mindörökké mint akkor béésnek,
Örök nagy kínt és jajt ott szenvednek,
Szabadságot soha nem vehetnek.

Igazsága Istennek ezt teszi,
Ez világnak tüzét öszvegyűjti,
Sok rútságát, gazát öszvesöpri,
Az pokolra kárhoztakra dőjti.

Nagy tűz között hagyja kárhoztakat,
Konkolyokat, polyvákat, szalmákat,
Konkolyhintő gonosz sátánokat,
Lélek vesztő gonosz tolvajokat.

Igy ekképpen bűnösök kárhoztak,
Az bűnökkel pokolra burúlnak,
Tűzbe, füstbe nagy bűzben maradnak,
Mindörökkön örökké ott rívnak.

Tekint Jézus azután jobb kézre,
Tiszteletes nagy sok jó szentire,
Az szenteknek nagy dicsőségekre,
Kiknek így szól nagy tisztességekre.

„Aadtam néktek én áldomásomat,
Mert töttétek én akaratomat,
Áldomással aadtam országomat,
Mert tartátok parancsolatomat.

Sok jókat ti énnékem adátok,
Mert éhezém és ennem adátok,
Szomjúhozám és innom adátok,
Szarándok lők és befogadátok.

Engemet ti jól megruházátok,
Hogy kór valék, meglátogatátok,
Fogoly valék, kiszabadítátok,
Hogy meghalék, lám eltakarítátok!”

Csudálkoznak szentek hogy ezt hallják,
Mert urunkat tudják hogy nem látták,
Ez világon soholt nem találták,
Azért szentek néki ímezt mondják:

„Urunk de mi néked hol szolgáltunk,
Ha mi téged ingyen sem találtunk,
Szegényeket de mi csak találtunk,
Szeretettel azoknak szolgáltunk!”

Legottan úgymond urunk szenteknek:
„Bizony mondom nektek híveimnek,
Mert a mit ti töttetek szegényeknek,
Azt töttétek az én szömélyemnek.

Azért ti atyámnak áldottai,
Jövetek el énvelem mostan ti,
Mennyországnak legyetek lakói,
Örökösí, bizonyos fiaí!”

Sok szentek ezt látják, úgy vígadnak,
Úristennek térdet fejet hajtnak,
Felségének ők nagy hálát adnak,
Énekléssel dícséretet mondnak.

Ezen közben szent Mihály azt teszi,
Szenteket is seregekbe szerzi,
Angyalokhoz őket egyenlíti,
Tíz zászlónak alája intézi.

Csudaképpen mennyben felindúlnak,
Felmenésben Jézussal vígadnak,
Trombitálnak és discantot mondnak,
Téged Isten dícsérnek, így mondnak.

Urunk Jézus az tíz seregekkel,
Miként király az sok vitézekkel,
Mennyországban megyen fényességgel,
Ő székibe ül nagy dicsőséggel.

Legottan az kilenc zászló alja,
Eloszlatik az kilenc karokban,
Azaz lesznek nagy szép állapotban,
Mennyországnak ékes lakásában.

Ott fenn léssen Isten ő nagy urok,
Ahoz közel Mária asszonyok,

És azok közt mind a kar-angyalok,
Azok között minden szent bódogok.

Rakattatik ekképen az házban,
Tudnia illik Isten országában,
Konkoly közzül az kiirtott búza,
Tudni illik az szentek soksága.

Választottak akkor mind benn lesznek,
Az romlások mind épülve lesznek,
Az sok helyek mind teljesek lesznek,
Lakodalmak, vígasságok lesznek.

Mind az szentek Úristenre néznek,
Angyalokkal ők az karban lesznek,
Egyetemben vélek éneklenek,
Úristenben nagyon dicsökednek.

Az nagy Isten lészen ő királyok,
Azon lészen jutalmok, gazdájok,
Abban lészen örök nyúgodalmok,
És örökké való vígasságok.

Mi is téged Istenünk most kérünk,
Ez világban kik még testben élünk,
Malasztoddal hogy légy te mivélünk,
Bocsáss meg nekünk hogy idvözülhessünk.

Ez világból mikor mi kimúlunk,
Vígy mennyországba hogy véled lehessünk,
Az szentekkel téged dicsérhessünk,
Mindörökké benned vígadhassunk.

Nagy Úristen vegyed ez verseket,
Szeretettel néked szerzetteket,
Kérünk tarts malasztban lelkünket,
Adjad mennyben örök életünket.

(1566?)

Isten városáról, az mennyországról való ének

Nótája: *Szánjad, Úristen, az te népednek ...*

Bátoríts uram, édes Istenem, lelkemet, nyelvemet,
A te nevednek tisztességére indíts beszédemet,
A te népednek idvösségére adj nekem értelmet.

Az mennyországnak drága voltáról, nagy bódogságáról,
Lenne beszédem édességéről, gyönyörűségéről,
De kérlek, uram adjad szent lelked erre segítségül.

Látom Uristen hogy esze veszett mind egész világnak,
Kik marhájoknak, földi házoknak romlásán jajgatnak,
A mennyországnak édes lakásán keveset ohajtnak.

Árnyék ez világ, hamar elmúlik, miképpen az virág,
De az Úristen él mindörökké, te ő véle maradj.

Vaj! mely szép lakóhelye ő néki ott fenn az menyország.

Szem azt nem látta, fül sem hallotta, Ézsaiás mondja,
Melly édes lakóhelyeket nekünk Isten szerzett volna,
Kiről tinéktek nagy csuda dolgot akarnék szólnia.

Szépségit annak meg sem mondhatom, mely igen nagy legyen
Az ékességből mely nagy édesség emberre ott jöjjen,
Az dicsőségből mely nagy fényesség embert környül vegyen.

Isten angyala egy nagy szép dolgot szent Jánosnak monda,
Az mennyországnak dicsőségéről akara szólnia,
Im megbeszéllem, hallgass csak reá mi dolog az volna.

János ezt látá, mintha az Isten új eget és földet
Teremtett volna, és elbontaná amaz régi földet,
És nagy szép síkon kiterjesztené annak ékességét.

Az szép sík mezőn az Úristennek városát meglátá,
Új Jeruzsálem szép lakóhelye az Istennek vala,
Kétszáz mérföldre széle és hossza kiterjedve vala.

Nem látott ember drágább helyt annál, kin csudálkozhatnál,
Mert nincsen ott sár, agyag és fővény, hitván faragott kő,
Csak cifra arany, gyöngy és jaspis-kő, mindazon drága kő.

Oh mely édesség az tündöklésből ember szívét ötli,
Drága köveknek szép rendelése szívét édesíti,
Az csillaglása, az ékessége lelked hozzá veszi.
Sok mestersége és bölcsessége Istennek városán,
Tizenkétféle drága kövekből az kőfalja vagyon,
De igen messze, kétszáz mélföldre hossza, széle vagyon.
Nem mondhatja meg azt emberi nyelv szintén úgy mint volna.
De csak annyira szól János róla, hogy lelkünk óhajtsa,
Gonosz terhünket hogy hátra hadnók és sietnénk oda.
Az város falja, hallgass jól reá, imilyen szép vala,
Az fundamentom drága kövekből szép tarkáson vala,
De az dereka mind környes-környül csak egy színt tart vala.
Kívül a város nagyon tündöklök szép színű kövekkel,
Zöld színű kövel, szederjes kövel, sárga fehér kövel,
Piros testszínnel, hamu kékszínnel, arany színű kövel;
Egyik köv Jáspis, az másik Saphir és Calcedonius,
Smaragd, Sardonyx és a Sardius és az Chrysolitus,
Megint Berillus, az Topasius, és az Chrysoprasus.
Szintén legalól az fundamentom nagy csudaképpen áll,
Mert drága kőből tizenkét oszlop mind külömb színbe áll,
Mindenik oszlop húsz-húsz mélfölden - úgy aránzom hogy áll.
Szép színt tart Jáspis, az setétes zöld az legelső oszlop,
Mellette Saphir, szép világos kő az második oszlop,
Calcedonius, szép setét sárga az harmadik oszlop.
Vala ez mellett szép tündöklő zöld az negyedik oszlop,
Sardonyx, piros tetstszínnel elegy az ötödik oszlop,
Oztán Sardius, mely hamuszínű, de ez is szép oszlop.
Lám olly szép színt tart az Chrysolitus, mert arannyal fénlök,
Ptt az Berillus pázsitszínű zöld, igen messze fénlök,
Az Topasius mint az szép kristál, olly igen fejlök.
Onnat tündöklök a Chrysoprasus zöldellő arannyal.
A Hyacintus szederjes oszlop, igen nagy szépen áll,
Az Ametystus tiszta veres kő, szintén legutol áll.
Kétszáz mélfölden szále városnak, kétszázon az hossza,
De a drága kők húsz-húsz mélfölden valának változva,
Az fundamentom mind környös-környül szépen megtarkálva.

Az derék kőfal tiszta zöld jáspis, csuda mely igen szép,
Isten ő maga ezt így alkotta, azért ily igen szép.
De kapuját is, az piacát is lássuk mely igen szép.

Négy szegre város, mindenik szegre három kapu vagyon,
Tizenkét kapu mind környös-körül drága kőből vagyon,
Mindenik kapu külömb drága kő, külömb színe vagyon.

Nagy mesterséggel virágosképpen vadnak kifaragva,
Gyönggyel, arannyal, nagy bölcsességgel minden felől rakva,
Az Úristennek szép szent angyali valának mindazokba.

Az város belől olyan igen drága, mert Isten országa,
Hogy emberi nyelv meg nem mondhatja, meg sem gondolhatja,
De az mint lehet valamennyire szóljunk még is hozzá.

Nagy fényessége embernek szemét ugyan általhatja,
Tiszta aranyból város piaca mindenik utcája,
De rakásának és szép módjának csuda az cifrája.

Az Krisztus Jézus Istennek fia, szent Jánosnál mondja:
Szép lakóházak, múlató helyek atyjának házába,
De mindenik ház mely ékes legyen, azt most meg nem mondja.

Kincsvel, szépséggel tudom bizonynyal hogy mindenik rakva,
Ezt is aránzom, hogy az paloták mind fényesek abba,
Drága kövekvel, gyönggyel immáron szép fényesek azba.

Piacán vala - szent János mondja - Isten önnön maga,
Együtt ő véle az ő szent fia, Istennek báránya,
És az szent lélek, az mi lelkünknek édes nyúgodalma.

Rendet előttek az szent angyalok nagy szépen állanak,
Sok szent emberek fényes ruhában koronázva vadnak,
Az Úristennek dicsőségében ékességgel vadnak.

Egy drága székbén, város piacán Isten mikor ülne,
Csuda fényes víz Isten székből nagy szépen kijöve,
A ki azt issza, soha meg nem hal, de él mindörökké.

De az víz mellett szép zöldellő fák kétfelől valának,
Mindenik hóban újabb gyümölcsöt az fák mutatának,
A levele is betegesöknek hasznosok valának.

Isten székből olyan fényességet városban tart vala,
Az fényes napot az ő fényével fellyülmúlja vala,
Azért mindenkor az szent városban nagy fényesség vala.

Kegyess Úristen! bezzeg nagy dolog mit vélünk miéltél,
Imé testünkben felséges nagy Úr, vérünkben öltöztél,
Fekete földből, ez szegény porból mennyire emelél.

Az Jézus Krisztus Istennek fia mikor köztünk járna,
Nagy édes szóval öcscsének minket akkor nevez vala,
Most is ő minket barátinak tart, mintha volnánk társa.

Tanyít az szent Pál, hogy az Krisztusnak volnánk atyjafia,
Mert az mi testünk, csontunk és vérünk volna immár rajta,
Kibe ő felment és uralkodik az nagy szép városba.

Oda vár minket, hogy megosztóznék igazán mi velünk,
Önnön magához hasonlatossá akar tenni bennünk,
Minden javába tisztán igazán, megosztozik velünk.

Rodhadt testünket ő feltámasztja, oly fényessé teszi,
A mely fényes ő, istenségében örökkössé teszi,
Minden szépséggel, nagy édességgel ezt felékesíti.

A Krisztus mondja, még a napnál is fényesbökké leszünk,
Mint az Istennek szép szent angyali, igaz olyyak leszünk,
Ott színről színre Istent meglátjuk csak ő véle leszünk.

Bízta az szent Pál, oly nagy örömünk, édes dicsőségünk
Lészen Istennel, kit meg nem mondhat soha az mi nyelvünk,
Itt ez világon mert semmi nincsen hasonlatosságunk.

Oh mely nagy dolgot Isten ő néki az mennyből mutata,
Ő maga mondja, hogy oly nagy dolgot akkor látott volna,
Kiráól nem merne emberek előtt ingyen csak szólnia.

Róla magamban így gondolkodtam, de vallyon mi volna?
Megfeddém oztán az én elmémet, nem ő dolga volna
Illy nagy dologról gondolkodnia, kiról Pál sem szólna.

No azért ti is Isten fiai, Krisztusnak hívei,
Ne kívánjátok Isten országát nagy mélyen érteni,
Az szent városról elégedjete mostan gondolkodni.

Ez bolond bilág igen csudálja ezüstet, aranyat,
Ugyan megkábúl, oly igen nézi az drága köveket,
Az kicsiny gyomor nem telhetik bé, úgy óhajtja őket.

Mutat az Isten azért minékünk oly nagy kincses várost,
Hol meg kell telned és nem kívánhadd az aranyt és garast;
Nem kell ott ezüst, gyöngy és drága kő, jobbat annál találisz.

Isten ő magát közli mivelünk, él örökké velünk,
Ő benne pedig nincs semmi gonosz, édesség jó belénk,
És mind örökké nagy tisztességgel ő előtté leszünk.

Szép bizony drága az ő városa, az ő lakóháza,
Nagy sokkal is szebb amaz városnál, kit szíved óhajta,
Meglátjuk oztán mikor az Isten minket viszen oda.

Zálagja nálunk az Úristennek igen drága vagyon,
Fiát, szent lelkét úgy adta nekünk, hogy az nálunk álljon.
Ez nagy zálagot kérlek megőrizd, hogy Isten megtartsion.

Az Isten nekünk nem akarhatja semmi veszedelmünk,
Meholt érottünk az emberségben ő megváltott bennünk,
Nagy örömeben ennyi nagy sok jót ő szerzett minékünk.

Panaszolkodik de nagy sok helyen ő felsége reánk,
Ennyi sok jóra hogy még is őtet olly igen útnánk,
Az ő szent fia után járnia mi még sem akarnánk.

El ne veszessed az kincses várost, im tanácsot adok,
Kicsiny ideig szoros az úta, de oztán nyugodtok,
Az szorossággal hasznos voltaért ti ne gondoljatok.

Tanácsom nekem, ha megfogadnád, imilyetén leszen,
Hogy minden gondod, fohászokodásod csak a város legyen,
Mert nincs itt hazánk, azért ez világ úgy mint árnyék legyen.

Engeszteljed meg minden barátid, békességben lakjál,
Ha ki tégedet gyűlöl vagy kerget, azért imádkozzáj;
Ennek utánna megjámborodjál, ha te gonosz voltál.

Reménségedet éjjel és nappal Istenhöz emeljed,
Hogy megbocsássa ő szent fiáért bűnödöt teneked.
Az ő szent lelkét adja te beléd, az vezérljen téged.

Csuda Istennek ő nagy haragja, az bűnt igen bánja,
A mint jól látjuk, mely sok csapása, szántalan ostora,
Kik p hozzája nem fohászokodunk, annak poklot adja.

Ha jól olvasnád mikor szent János szól az szép városról,
Ott megtalálnád hogy ebek, disznók távol lesznek attul,
Medve, oroslán, farkas, agg róka olly nagy szép várostul.

Röttenetes szó, embert jegyeznek undok gonosz férgek,
Kik ollyaténok miként az disznók avagy undok ebek,
Az okádásra, az undok sárra a kik visszatérnek.

Igen haragos medve, oroszlán, kegyetlen a farkas,
Olyan dagályos a gonosz ember, soha nem irgalmas,
Álnok, mint róka, de az csávában megyen az agg ravasz.

Setét az pokol, ott sívás-rívás, nagy fogcsikorgatás,
Tűz, kígyó, béka leszen örökké szántalan ordítás,
Bű, gon és bánat, nagy keserűség, leszen nagy ohajtás.

Tüzes tó leszen, szent János mondja, бүдös kénköv azban,
Az tűz testedet, az бүз lelkedet olly erőssen nyomja,
Hogy az embernek az ő elméje csak meg sem foghatja.

Vajha eszedben jutna most neked az úr Krisztus szava,
At könnyen lakó kazdag miképpen kínlódik pokolban,
Kinek Istenre, atyjafiára itt nem vala gondja.

Sok szóval kiált, erőssen ohajt pokolnak lángjában,
Egy csepp vizet kér, hogy az ő nyelve megenhednék azban,
De ám nem telék szegény gazdagnak bizony kedve azban.

Nem hiában ezt az édes Krisztus jelenté ki nekünk,
Mert nagy terhünket magára vötte, bánná veszedelmünk,
Int azért minket pokol kínjátul hogy mi megröttenjünk.

Ez világon nincs olly igen бүнös, nincs olly igen gonosz,
Hogyha idején megbánja бүнét, tér az Úristenhöz,
Kit eltaszítna és szent fiáért nem venne magához.

Valljon nagyobbat az jó Úristen mit adhatna ennél,
Mint hogy irgalmát ajánlja nekünk, ölel édes kézzel,
Csak hogy idején siess ő hozzá, térj meg igaz szívvel.

ÉN is tégedet Krisztus nevével jó barátom kérlek,
Jól megforgassad, hányjad és vessed mint legyen az lélek;
El ne vessessed, az örök kínra lássad hogy ne essék.

Vigyázz és óhajts te, imádkozzál Krisztus Jézus mellett,
Mert ő megváltott az ő testével, vérével tégedet,
Ő vitézkedik, kíván túlünk is jó vitézségöket.

Ez mi életünk semmi nem egyéb csak azon vitézség,
Ördög, бүн, halál, kárhozat ellen erős nagy versenség,
Jóllehet nekünk mindenkor ezben az Krisztus segítség.

Lelkedben érzed, miként az sívó oroszlán, az ördög
Faggat és gyötör, szaggat és hurcol, ez útálatos dög,
Nagy sok bánatot, kétséget sokat az te lelkedben önt.

Int sokszor téged, álnokul izgat bűnre Isten ellen,
Hogy ő haragját felgerjeszted az te lelked ellen,
Elvetne tüle pokol kínjára testedben, lelkedben.

Nagy mestersége ez te ellened Luciper fiának,
Hogy mézzel elegy adja tenéked mérgét a pokolnak,
Gyönyörúséggel viszen az bűnre, de kára nagy annak.

Tégedet osztán ha megragadhat, az bűn alá nyomhat,
Kétséges szívet, röttegő lelket ő te beléd adhat:
Ugyan megtapod foggal és lábbal, csikorgatja fogát.

Imé csak lássad, mely igen veszté ez egész világot,
Ő szerze ennyi tévelygő népet, sok bálványimádót,
Ennyi sok lopót, parázna népet, részegest, prédálót.

Ez egész világ nagyobb részében mind testében lakik,
Mennyi sok török, zsidó, tévelygő setétségben lakik,
Egész pápaság kincses ördögnek hegyén imádkozik.

Zúrzavar köztünk, keresztyén népen mely igen sok vagyon,
Az Úristennek akarátjában nem járunk egy úton,
Község, nemesség, predikátorok vadnak mind az hajón.

Vaj! gonosz ördög, mely igen álnok, bezzeg csalárd voltál,
Igen vakmerő, mert Krisztussal is lám szembe állottál,
Mekísírtetted hitetlenséggel, bálványimádással.

Jézus urunk de megtört téged, meggyőzött tégedet,
Ő mi hadnagyunk, mellettünk vagyon, meg is ver téged,
Marjad sarkunkat, de az fejedet megrontja tenéked.

Látjuk jóvoltát az mi atyánknak, édes Istenünknek,
Meghagyta nekünk, hogy segítséget nyavalyánkba kérnénk,
Jézus Krisztusnak szentséges lelkét adná ő mi belénk.

Azért fejenként menjünk Istenhöz, ördögre kiáltsunk,
No essünk térdre, jer imádkozzunk, segítséget kérjünk,
Hallgass csak reá, imé megmondom mit kelljen kívánnunk.

Gyógyíts meg uram betegségünket, bocsásd meg bűnünket.
Az Úr Jézusnak kihullott vére mossa meg lelkünket,
Az ő malasztja szállja szívünket, igazgasson minket.

Oltalmazz bennünk sok tévelgéstül, zsidó, török hittül,
Megholt szenteknek imádásátul, az kenyér-Istentül,
Oltalmazz uram az pápaságnak bálványozásátul.

Teljes hitünkkel engedjed nekünk hozzád ragaszkodnunk,
Ne légyen nekünk több reménségünk, te légy mi Istenünk,
Atya és fiú, szent lélek isten lakozzál mibennünk.

Atyánk vagy nekünk mert teremtettél, ismét hozzád vöttél.
Noha vétkeztünk, de szent fiadért megengeszteltettél,
Fiaid vagyunk, mert szent lelkeddel minket megszentelél.

Zálogod rajtunk, szent lelked bennünk, örül azért szívünk,
Immár oltalmazd hitetlenségűl, kétségűl mi lelkünk,
Féljünk tégedet és megalázzuk előtted mimagunk.

Indíts lelkünket, fohászkozhassunk untalan tehozzád,
Sok jótéteodről dicsérvünk téged adhassunk nagy hálát,
Mindenek előtt valhassunk téged szólhassunk csak rólad.

Dicsérje nyelvünk az te nevedet, említsen tégedet,
Nagy tisztességgel és félelemmel ne jádzaak te veled.
Átkot, esküvést ne hagyj mielni uram, te ellened.

Vaj, mely nagy igen óhajtja lelkünk, ne hagy, azért kérünk,
Támassz sok felől jó tanyítókat, mint szent Pál közöttünk.
Mint az trombita, az te szent ígéd hangoskodjék köztünk.

Örvendez annak mind éjjel-nappal az ő teste lelke,
A tömlöcbe is, betegségbe is örül annak szíve,
Az ki hallgatja te szent ígédet és vette eszébe.

Szolgáltasd köztünk a szent jegyeket tisztán és igazán,
A keresztséget, az szent vacsorát értsék meg mindnyájan,
Melly igen drágák, ezekhez képest semmi ezüst, arany.

Szűl az keresztség újonnan minket, megfőreszt Krisztusban,
Az szent vacsora éltet bennünket az te szent fiadban,
Az te szent lelked uram szép dolgot szerez mindazokban,

Él az mi lelkünk nagy csudaképpen uram ezek által,
Az röttent szívű, kétséges szívű megnyugszik ez által,
Az nagy vakmerő, gonosz életű hozzád tér az által.

Segíts meg azért édes Istenünk nagy sok nyavalyánkba.
Te szent ígédbe, az keresztségbe, az szent vacsorába,
Újíts lelkünket, éltes bennünket az Jézus Krisztusba.

Ez sok jó mellett több jókat kérünk még is atyánk túled,
Hogy lelkünk mellett segítsed immár ez nagy gyarló testet,
Add meg szükségit és jóvoltodból uram áldd meg őtet.

Szent királyokat, jámbor urakat, vitéz hadnagyokat,
Támassz közöttünk eszes szolgálókat, nagy sok jámborokat,
Adj minden helyen jó polgárokat, jámbor jobbágyokat.

Ezeknek szállja szívét szent lelked, igazgassa őket,
Sok vérontástul, méltatlanságtul oltalmazza őket,
Harag, irigység, nagy kegyetlenség ne bánthassa őket.

Löld uram kedvét az sok dúlóknak, ennyi sok lopóknak,
Tölts bé gyomrokat, adj ételt italt, adj munkát azoknak,
Téríts meg immár, esmerhessenek ők téged atyjoknak.

Ez útalatos, fertelmes élet, gonosz paráznság,
Ne légyen köztünk ennyi torkosság, ördögi gonoszság,
Adj mindeneknek jó házastársat, mert az szép tiszta ágy.

Tisztíts meg uram patvarkodókat, álnok pöröseket,
Kik elfordítják az igazságot, ne veszed el őket,
De szent fiadért téríts te hozzád, adj nekik lelkedet.

Reménlem uram te jóvoltodból hogy meghallgatsz minket,
Mert megesküdtél, hogy az mely ember fohászokdván téged
Hív segítségül, soha nem hagyod, de megtartod őtet.

Ezeket azért engedjed nekünk a te szent fiadért,
Ki szent testével, drága vérével fizetett ezekért,
Újíts meg mostan még itt ez földön illy nagy fizetésért.

Az mely gonoszság ötlett mibelénk gonosz ördög miatt,
Tisztuljon meg már minden népekből Jézus Krisztus miatt,
Szeressünk téged és egymásinkat te szent lelked miatt.

Néz meg kapuját Jeruzsálemnek, az kincses városnak,
Mert megtisztultunk érdeme által az te szent fiadnak,
Add meg minékünk szép koronáját az szent mennyországnak.

Rút és iszonyú undok az pokol, nem kell az minekünk;
Szép az mennyország, rakva sok kicsvel, arra fohászokdunk,
Noha nagy szoros kapuja annak, de reátóduzzunk.

Látjuk az kapun az Jézus Krisztust, igen kiált nekünk,
Hozzá siessünk, az ördög ellen megragadja kezünk,
Annak okáért éjjel és nappal néki esedezünk.

Szent István mikor halálán vola, az ég kettő nyíla,
A Jézus Krisztus látá mellette, ő hozzá kiálta,
Nagy örömeben lelkét bocsátá, az Jézusnak adá.

Oh uram Jézus nyisd meg nekünk is idején az ajtót,
Kit drága kőből, gyöngyből, aranyból ékesítettél ott,
Adj innunk nekünk az élő vízből, add meg az szép várost.

Noha itt téged az ördög miatt sokszor megbántottunk,
De többé immár nem bántunk téged, arra léssen gondunk,
Itt is szolgálunk és ezután is örökké tisztelünk.

Dícséret néked atya Úristen az te szent fiaddal,
A szent lélekkel, kinek malasztja minket megvigasztal,
Az szent városban örökké élünk, bíztat minket azzal.

Az ezer ötszáz és az hatvanhét esztendő hogy volna,
A Bornemisza Péter ezt írta Zólyomnak várába,
Megkoronázva az szép városba lakhassál, kívánja.

(1567)

Az ötkötetes prédikációskönyv verses idézete

Maximinus császár, midőn sem az tanácsival, sem főhadnagyival semmit nem gondolna keménsége és kevélysége miatt, megértvén serege az római tanács haragját: Aquileia alatt, délben, midőn aludnék, mind magát, mind fiát megölik a hadnagyok. Kinek halála előtt egy csúfos, a játék között, így szólt volna:

Az elefánt nagy, mégis megöletik;

az oroslán erős, mégis meggyőzetik;

az tigris kemény, és ugyan megöletik.

Soktul megód magad, ha egyenkint senkivel sem gondolsz.

De ez mondást nem érthető meg.

Az ötkötetes prédikációskönyv verses idézete

Mint ama cinikus poéta írta volt Adrianus császárnak:

Én császár nem lennék,
hogy annyit fáradnék,
és annyit reszketnék,
hévbe, hóba gyötrődném.

De megfelel a császár:

Én is Flórus nem lennék,
hogy az korocsmán járnék,
a konyhán szemlélnék
és az tetvekkel vívnék.

Ez császár midőn meghala, így szóla lelkének:

Bujdosó édes lelkecském,
a testnek társa, vendége,
most micsoda helyre mendegélsz,
halvány, fonnyadt és mezítelen lész.
Immár mint régen, nem játszódosz.